

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2020

Scéim Mharcála

Gaeilge

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Is éard atá sa cháipéis fhoilsithe seo ná an scéim chríochnaithe mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótáil i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.

Páipéar I (160 marc)

Cuid I: Cluastuiscint (60 marc)

{	**(i)**	Tuiscint	= **60** marc	}
{				}
{	**(ii)**	Cumas Gaeilge	- (**0-3)** marc	}
{				}
{	**(iii)**	**Iomlán**	=	}

Cuid A:	**18 marc (Eolas)**		
Fógra 1:	2 mharc x 5	=	10 marc
Fógra 2:	2 mharc x 4	=	8 marc
	10 + 8	=	**<u>18 marc</u>**
Cuid B:	**28 marc (Eolas)**		
Comhrá 1:	2 mharc x 7	=	14 mharc
Comhrá 2:	2 mharc x 7	=	14 mharc
	14 + 14	**=**	**<u>28 marc</u>**
Cuid C:	**14 mharc (Eolas)**		
Píosa 1:	2 mharc x 3	=	6 mharc
Píosa 2:	2 mharc x 4	=	8 marc
	6 + 8	**=**	**<u>14 mharc</u>**

Bainfear ó 0 go 3 ar chaighdeán na Gaeilge.

An Triail Chluastuisceana

Ardleibhéal/Gnáthleibhéal

Cuid A

Fógra a hAon (Canúint Uladh)

Seo fógra ó RTÉ Raidió na Gaeltachta. Cuirfear tús le clár nua ar RTÉ Raidió na Gaeltachta ar an naoú lá déag de mhí Mheán Fómhair. *Bladhaire* an t-ainm a bheidh ar an gclár nua. Beidh an clár nua ar siúl ar a trí a chlog gach Déardaoin agus gach Aoine. Ar an gclár, cloisfear plé ar chúrsaí siamsaíochta agus beidh trácht ar imeachtaí ar fud na tíre. Beidh ceol beo ann sa stiúideo agus, chomh maith leis sin, cuirfear agallamh ar aíonna suimiúla. Is í Áine Ní Bhreisleáin a bheidh mar láithreoir ar an gclár seo. Bígí ag éisteacht.

Fógra a Dó (Canúint Chonnacht)

Seo fógra ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath. Sheol Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath tionscnamh nua i mí Eanáir dhá mhíle is a hocht déag. *Fáilte ar Líne* is ainm don tionscnamh nua seo. Is é atá i gceist leis an tionscnamh seo ná cúrsaí Gaeilge ar líne. Tugann an tionscnamh seo deis do dhaoine an Ghaeilge a fhoghlaim agus eolas a fháil ar stair na teanga agus ar chultúr na hÉireann. Maireann gach cúrsa ar feadh ceithre seachtaine. Tá an-éileamh ar na cúrsaí seo mar tá na mílte duine as céad daichead tír éagsúil cláraithe ar na cúrsaí go dtí seo. Cuireann an Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta agus an Crannchur Náisiúnta maoiniú ar fáil don tionscnamh seo.

Cuid B

Comhrá a hAon (Canúint na Mumhan)

An Chéad Mhír

Úna: Conas atá tú, a Phóil?

Pól: Mothaím tuirseach traochta faoi láthair, a Úna. Táim ag súil go mór leis an deireadh seachtaine seo. Tá mé i mo bhall de Chomhairle na Scoláirí agus d'eagraíomar Seachtain na Folláine ar scoil le seachtain anuas.

Úna: Maith thú. Cad iad na téamaí a bhain le Seachtain na Folláine, a Phóil?

Pól: Bhuel, a Úna, bhí trí théama ann – itheachán sláintiúil, aclaíocht rialta agus meabhairshláinte dhearfach.

Úna: Cad a d'eagraigh sibh ar scoil chun na scoláirí a chur ar an eolas faoi nósanna itheacháin?

Pól: Chuir na múinteoirí Eacnamaíocht Bhaile ranganna cócaireachta ar siúl. D'ullmhaigh siad béilí sláintiúla. Chuir siad comhairle ar na scoláirí faoin tábhacht a bhaineann le haiste bia shláintiúil a leanúint.

Úna: Tá an t-ábhar sin tráthúil go leor na laethanta seo. Tá méadú ar líon na ndaoine atá murtallach sa tír seo. Deir na saineolaithe sláinte go bhfuil baint ag drochnósanna itheacháin le daoine a bheith murtallach. Itheann daoine an iomarca mearbhia, dar leo. Ólann siad an iomarca deochanna siúcrúla.

Pól: Is údar mór imní é an murtall in Éirinn faoi láthair.

An Dara Mír

Úna: Agus cuireann easpa aclaíochta leis an murtall chomh maith. Ar eagraigh sibh lá aclaíochta, a Phóil?

Pól: D'eagraigh, cinnte. Bhí lá aclaíochta againn Dé Céadaoin. Bhí comórtas cispheile ar siúl do na scoláirí sóisearacha. Bhí cluiche sacair ar siúl idir na múinteoirí agus na scoláirí sa chúigiú bliain. Bhí ranganna ióga ann don séú bliain.

Úna: Tá an aclaíocht rialta tábhachtach do na scoláirí sa lá atá inniu ann. Cuireann na scrúduithe agus córas na bpointí brú mór ar na scoláirí dara leibhéal. An raibh cainteanna agaibh faoi chúram meabhairshláinte?

Pól: Bhí. Labhair aoichainteoir leis na scoláirí sinsearacha faoin tsláinte intinne. Rinne sí go leor moltaí: am a thógáil le scíth a ligean, caitheamh aimsire folláin a bheith acu, agus bealaí le déileáil leis an strus.

Úna: Tá gaisce déanta agaibh ar mhaithe le pobal na scoile. Tóg sos ag an deireadh seachtaine.

Pól: Tógfaidh mé cinnte, a Úna.

Comhrá a Dó (Canúint Chonnacht)

An Chéad Mhír

Orla: Heileo, a Pheadair. Fáilte romhat ar ais ar an Ollscoil. Conas a chaith tú an samhradh?

Peadar: Bhuel, a Orla, chaith mé dhá mhí ag obair mar threoraí in Ionad Cultúrtha an Phiarsaigh i Ros Muc.

Orla: Ó, a Pheadair, nach ortsa a bhí an t-ádh. Cad iad na cáilíochtaí a bhí riachtanach don phost sin?

Peadar: Bhí tuiscint ar chúrsaí oidhreachta, scileanna maithe cumarsáide agus Gaeilge líofa ag teastáil don phost.

Orla: Cad iad na dualgais a bhí ort mar threoraí?

Peadar: Chuir mé fáilte roimh na cuairteoirí. Mhínigh mé na taispeántais dóibh. Thug mé cuntas dóibh ar an gceangal a bhí ag Pádraig Mac Piarais le ceantar Chonamara.

Orla: Ba dheas an rud é post suimiúil mar sin a fháil don samhradh.

An Dara Mír

Peadar: An raibh post agat féin sa samhradh, a Orla?

Orla: Faraor, ní raibh aon phost agam. Bhínn ag obair in ollmhargadh i mo cheantar dúchais gach samhradh ach dúnadh an t-ollmhargadh sin anuraidh.

Peadar: Cén fáth ar dúnadh an t-ollmhargadh sin, a Orla?

Orla: Bhuel, is i gceantar tuaithe atá mé i mo chónaí agus tá titim ar an daonra ann. Ní raibh brabús á dhéanamh ag úinéirí an ollmhargaidh. Mar is eol duit, tá a lán daoine ag imeacht as na ceantair thuaithe agus ag bogadh isteach sna bailte móra sa lá atá inniu ann.

Peadar: Cén fáth a bhfuil daoine ag fágáil na gceantar tuaithe, dar leat, a Orla?

Orla: Tá go leor cúiseanna leis sin. Níl fostaíocht ná seirbhísí riachtanacha ar fáil sna ceantair thuaithe. Agus tá rogha níos fearr áiseanna sna bailte móra.

Peadar: An bhfuil mórán seirbhísí fágtha i do cheantar tuaithe féin anois?

Orla: Níl. Dúnadh Oifig an Phoist i mí Aibreáin. Chuaigh an dochtúir teaghlaigh ar scor i mí na Bealtaine agus níl dochtúir ar fáil sa cheantar ó shin. Tá sé truamhéalach ar fad.

Peadar: Tá an tuath bánaithe cinnte, a Orla.

Cuid C

Píosa a hAon (Canúint na Mumhan)

Osclaíodh droichead nua thar abhainn na Laoi i gCorcaigh ar an seachtú lá is fiche de mhí Mheán Fómhair anuraidh. Ainmníodh an droichead sin i gcuimhne ar an oibrí cabhrach Mary Elmes. Rugadh Mary Elmes i gcathair Chorcaí sa bhliain míle naoi gcéad is a hocht. Chuaigh sí go dtí an Spáinn tar éis di a cuid cúrsaí tríú leibhéal a chríochnú. Bhí an Cogadh Cathartha ar siúl sa Spáinn ag an am sin. D'oibrigh sí in ospidéal ansin ag cabhrú le páistí a bhí ag fulaingt le linn an chogaidh. Ina dhiaidh sin, chuaigh sí go dtí an Fhrainc. Rinne Mary Elmes gaisce le linn an Dara Cogadh Domhanda. Shábháil sí páistí Giúdacha ó na campaí géibhinn.

Píosa a Dó (Canúint Uladh)

Bhuaigh foireann rugbaí na hAfraice Theas Corn an Domhain sa rugbaí anuraidh. Nuair a bronnadh an corn ar chaptaen na foirne, Siya Kolisi, bhain sé áit ar leith amach i stair rugbaí na hAfraice Theas. Ba é Siya an chéad chaptaen den chine gorm ar fhoireann a thíre riamh. Bhí muintir Siya bocht le linn a óige. Bhíodh air codladh ar an urlár sa seomra suí. Ba mhinic nach mbíodh aon bhia ag a mhuintir. Thosaigh Siya ag imirt rugbaí go proifisiúnta nuair a bhí sé ocht mbliana déag d'aois. San óráid a rinne Siya nuair a bhí sé ag glacadh le Corn an Domhain sa rugbaí, mhínigh sé go raibh imreoirí ó chiníocha éagsúla ar an bhfoireann. Dúirt sé go raibh na himreoirí go léir ag imirt ar son mhuintir na hAfraice Theas ar fad, idir gheal agus ghorm. Bhí dóchas ag na himreoirí go gcabhródh an bua seo le pobail éagsúla na tíre a thabhairt le chéile níos fearr.

CUID A (18 marc)

FÓGRA A hAON (10 marc)

1. **(a)** Cé a chuir amach an fógra seo? **2 mharc**

RTÉ Raidió (Radió) na Gaeltachta = 2 mharc
Raidió na Gaeltachta = 2 mharc
Radió na Gaeltachta = 2 mharc
Rn(a)G = 2 mharc
RTÉ = 1 mharc
RTE = 1 mharc

(b) Cén t-am a bheidh an clár nua ar siúl gach Déardaoin agus gach Aoine? **2 mharc**

A trí a chlog = 2 mharc
3 i.n. = 2 mharc
3 p.m. = 2 mharc

2. Luaigh **dhá** rud a bheidh le cloisteáil ar an gclár nua, *Bladhaire*.

2 mharc + 2 mharc

Plé ar chúrsaí siamsaíochta = 2 mharc
Trácht ar imeachtaí ar fud na tíre = 2 mharc
Ceol beo = 2 mharc
Agallamh ar aíonna suimiúla = 2 mharc
Agallamh ar aíonna = 2 mharc
Plé = 1 mharc
Trácht = 1 mharc
Ceol = 1 mharc
Agallamh = 1 mharc
Aíonna = 1 mharc

3. Cén bhaint a bheidh ag Áine Ní Bhreisleáin leis an gclár seo? **2 mharc**

Láithreoir = 2 mharc

FÓGRA A DÓ (8 marc)

1. **(a)** Cathain a sheol Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath an tionscnamh nua? **2 mharc**

I mí Eanáir 2018 = 2 mharc
2018 = 1 mharc
I mí Eanáir = 1 mharc
Eanáir = 1 mharc

(b) Scríobh síos deis **amháin** a thugann an tionscnamh *Fáilte ar Líne* do dhaoine.

2 mharc

An Ghaeilge a fhoghlaim = 2 mharc

Eolas a fháil ar stair na teanga = 2 mharc
Eolas a fháil ar chultúr na hÉireann = 2 mharc
Eolas ar stair na teanga = 1 mharc
Eolas ar chultúr na hÉireann = 1 mharc
Foghlaim = 1 mharc
Eolas a fháil = 1 mharc

2. Tabhair pointe **amháin** eolais a léiríonn go bhfuil an-éileamh ar na cúrsaí go dtí seo.
2 mharc

Tá na mílte duine as 140 tír cláraithe ar na cúrsaí (go dtí seo) = 2 mharc
Tá daoine as 140 tír cláraithe ar na cúrsaí (go dtí seo) = 2 mharc
Tá na mílte duine cláraithe ar na cúrsaí (go dtí seo) = 2 mharc

3. Luaigh dream **amháin** a chuireann maoiniú ar fáil don tionscnamh seo. **2 mharc**

An Roinn Cultúir, Oidhreachta agus Gaeltachta = 2 mharc
An Crannchur Náisiúnta = 2 mharc
An Roinn Cultúir = 1 mharc
An Roinn Oidhreachta = 1 mharc
Roinn na Gaeltachta = 1 mharc

CUID B (28 marc)

COMHRÁ A hAON (14 mharc)

An Chéad Mhír

1. Cén grúpa i scoil Phóil a d'eagraigh Seachtain na Folláine? **2 mharc**

Comhairle na Scoláirí = 2 mharc
Scoláirí = 1 mharc

2. Tabhair **dhá** cheann de na téamaí a bhain le Seachtain na Folláine i scoil Phóil.
2 mharc + 2 mharc

Itheachán sláintiúil = 2 mharc
Aclaíocht rialta = 2 mharc
Meabhairshláinte dhearfach = 2 mharc
Itheachán = 1 mharc
Aclaíocht = 1 mharc
Meabhairshláinte = 1 mharc

3. Scríobh síos cúis **amháin** le daoine a bheith murtallach, dar leis na saineolaithe sláinte.
2 mharc

Drochnósanna itheacháin = 2 mharc
(Itheann siad) an iomarca mearbhia = 2 mharc
(Ólann siad) an iomarca deochanna siúcrúla = 2 mharc

Mearbhia = 1 mharc
Itheann siad an iomarca = 1 mharc
Deochanna siúcrúla = 1 mharc
Ólann siad an iomarca = 1 mharc

An Dara Mír

1. Cad a bhí ar siúl idir na múinteoirí agus na scoláirí sa chúigiú bliain Dé Céadaoin?
2 mharc

Cluiche sacair = 2 mharc
Sacar = 1 mharc
Cluiche = 1 mharc

2. Scríobh síos **dhá** mholadh a rinne an t-aoichainteoir faoin tsláinte intinne nuair a labhair sí leis na scoláirí sinsearacha. **2 mharc + 2 mharc**

Am a thógáil le scíth a ligean = 2 mharc
Caitheamh aimsire folláin (a bheith acu) = 2 mharc
Caitheamh aimsire = 1 mharc
Bealaí le déileáil leis an strus = 2 mharc

COMHRÁ A DÓ (14 mharc)

An Chéad Mhír

1. Luaigh **dhá** cháilíocht a bhí riachtanach don phost a bhí ag Peadar sa samhradh.
2 mharc + 2 mharc

Tuiscint ar chúrsaí oidhreachta = 2 mharc
Scileanna maithe cumarsáide = 2 mharc
Gaeilge líofa = 2 mharc
Scileanna cumarsáide = 1 mharc
Gaeilge = 1 mharc

2. Scríobh síos **dhá** dhualgas a bhí ar Pheadar mar threoraí. **2 mharc + 2 mharc**

Chuir sé fáilte roimh na cuairteoirí = 2 mharc
Mhínigh sé na taispeántais dóibh = 2 mharc
Thug sé cuntas dóibh ar an gceangal a bhí ag Pádraig Mac Piarais le ceantar Chonamara = 2 mharc
Thug sé cuntas dóibh ar Phádraig Mac Piarais = 1 mharc
Thug sé cuntas dóibh ar cheantar Chonamara = 1 mharc

An Dara Mír

1. Cén fáth ar dúnadh an t-ollmhargadh ina mbíodh Orla ag obair gach samhradh? **2 mharc**

Tá titim ar an daonra ann = 2 mharc
Ní raibh brabús á dhéanamh ag úinéirí an ollmhargaidh = 2 mharc
Tá a lán daoine ag imeacht as na ceantair thuaithe = 2 mharc
Tá a lán daoine ag bogadh isteach sna bailte móra = 2 mharc

2. Scríobh síos **dhá** chúis a bhfuil daoine ag fágáil na gceantar tuaithe, dar le hOrla.
2 mharc + 2 mharc

Níl fostaíocht ar fáil = 2 mharc
Níl seirbhísí riachtanacha ar fáil = 2 mharc
Tá rogha níos fearr áiseanna sna bailte móra = 2 mharc
Níl seirbhísí ar fáil = 2 mharc
Tá áiseanna sna bailte móra = 1 mharc
Fostaíocht = 1 mharc
Seirbhísí = 1 mharc
Áiseanna = 1 mharc
Dúnadh Oifig an Phoist = 1 mharc
Níl dochtúir ar fáil = 1 mharc

CUID C (14 mharc)

PÍOSA A hAON (6 mharc)

1. Cár rugadh Mary Elmes? **2 mharc**

I gcathair Chorcaí = 2 mharc
I gCorcaigh = 2 mharc

2. Cad a rinne Mary Elmes le linn an Chogaidh Chathartha sa Spáinn? **2 mharc**

D'oibrigh sí in ospidéal = 2 mharc
Ag cabhrú le páistí a bhí ag fulaingt le linn an chogaidh = 2 mharc
Ag cabhrú le páistí = 1 mharc

3. Cén gaisce a rinne Mary Elmes sa Fhrainc le linn an Dara Cogadh Domhanda? **2 mharc**

Shábháil sí páistí Giúdacha ó na campaí géibhinn = 2 mharc
Shábháil sí páistí Giúdacha = 2 mharc
Shábháil sí páistí ó na campaí géibhinn = 2 mharc
Shábháil sí páistí = 1 mharc

PÍOSA A DÓ (8 marc)

1. Conas a bhain Siya Kolisi áit ar leith amach i stair rugbaí na hAfraice Theas anuraidh?
2 mharc

Ba é Siya an chéad chaptaen den chine gorm ar fhoireann a thíre riamh = 2 mharc

2. Tabhair sampla **amháin** ó óige Siya a léiríonn bochtaineacht a mhuintire ag an am.
2 mharc

Bhíodh air codladh ar an urlár (sa seomra suí) = 2 mharc
Ba mhinic nach mbíodh aon bhia ag a mhuintir = 2 mharc
Ní bhíodh aon bhia ag a mhuintir = 2 mharc

3. Scríobh síos **dhá** rud a dúirt Siya ina óráid nuair a bhí sé ag glacadh le Corn an Domhain sa Rugbaí. **2 mharc + 2 mharc**

Mhínigh sé go raibh imreoirí ó chiníocha éagsúla ar an bhfoireann = 2 mharc
Bhí na himreoirí go léir ag imirt ar son mhuintir na hAfraice Theas ar fad (idir gheal agus ghorm) = 2 mharc
Bhí dóchas ag na himreoirí go gcabhródh an bua seo le pobail éagsúla na tíre a thabhairt le chéile níos fearr = 2 mharc
Bhí dóchas ag na himreoirí go gcabhródh an bua seo le pobail éagsúla na tíre = 1 mharc

Léirigh na marcanna mar seo ar chlúdach na Cluastuisceana:

Don Scrúdaitheoir	
Cuid I: Cluastuiscint	
Na hIomláin	
Cuid A, Fógra 1	**10 marc**
Cuid A, Fógra 2	**8 marc**
Cuid B, Comhrá 1	**14 mharc**
Cuid B, Comhrá 2	**14 mharc**
Cuid C, Píosa 1	**6 mharc**
Cuid C, Píosa 2	**8 marc**
Iomlán	**60 marc**

Eolas (60 marc)	
Gaeilge - (0-3)	
Móriomlán	

Cuid II:	CEAPADÓIREACHT	100 marc

3 Roinn ar an bpáipéar scrúdaithe

A. Aiste nó Alt Nuachtáin / Irise

B. Scéal

C. Díospóireacht / Óráid

An Mharcáil:

Iarracht iomlán = 500 – 600 focal (an treoir ar an bpáipéar scrúdaithe), an t-ábhar ad rem agus bunaithe ar an teideal a roghnaíonn an t-iarrthóir.

Stíl chuí scríbhneoireachta = **5** mharc

Ionramháil Ábhair = **15** mharc

Cumas Gaeilge = **80** marc

3 chéim sa mharcáil:

Cé go bhfuil trí roinn (Stíl, Ionramháil Ábhair agus Cumas Gaeilge) i gceist, moltar measúnú a dhéanamh ar iarracht an iarrthóra **mar aonad**.

An Measúnú	An iarracht a mheas mar aonad - Cad is fiú an iarracht cheapadóireachta ó thaobh catagóire de?
An Aicme sa chatagóir	Socraigh an aicme cheart sa chatagóir: ard / meánach / íseal.
An Marc	Roghnaigh an marc cuí a fhreagraíonn don aicme sin.

Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar as 5 (Stíl), an marc a bhronntar as 15 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 80 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na hiarrachta ceapadóireachta.

Stíl (5) =

Ábhar (15) =

Gaeilge (80) = _____

CII (100) =

Gnéithe a bhaineann leis an marcáil

Stíl chuí scríbhneoireachta (5 mharc):

Stíl (5 mharc) = 5 mharc sa chás go bhfuil an stíl chuí scríbhneoireachta in úsáid - má roghnaítear B (a), ní mór don iarrthóir **Scéal** a scríobh agus ní cheadaítear **Aiste** nó **Díospóireacht** srl. Sa chás go scríobhtar **Aiste** srl. agus teideal an scéil leis, an marc cuí ná Stíl (5) = 0.

Smaoinigh nach mbaineann an marc ar Stíl le caighdeán nó le cáilíocht na hiarrachta. Déantar é seo a mheas faoi Ábhar (15 mharc).

Ionramháil Ábhair (15 mharc):

Tuairimí, smaointe, insint, eachtraí, imeachtaí, eolas, faisnéis **a bhaineann go dlúth le hábhar theideal na ceapadóireachta**.

Aicme	Marc
Ionramháil shármhaith (smaointe fairsinge, samhlaíocht neamhghnách)	13, 14, 15
Ionramháil an-mhaith	11, 12
Ionramháil mhaith	9, 10
Ionramháil mheasartha	6, 7, 8
Ionramháil lag / bhearnach	3, 4, 5
Ionramháil an-lag (easnamhach)	0, 1, 2

Ba cheart an ionramháil ábhair a mheas agus tagairt á déanamh do Chumas na Gaeilge. Ó tharla gurb í an teanga an chóir iompair atá ag na smaointe ábhartha a bhaineann le teideal na hiarrachta, bíonn coibhneas de ghnáth idir an Cumas Gaeilge agus Ionramháil an Ábhair. Ní féidir smaointe cuí, ábhartha a chur i láthair go soiléir gan cóir iompair éifeachtach. Is í an mháistreacht ar an teanga leis na smaointe ábhartha a ionramháil an ghné den scríbhneoireacht is tábhachtaí agus an cheapadóireacht á marcáil.

Cumas Gaeilge (80 marc)

(i) Fairsinge agus Saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra

agus

(ii) Beachtas maidir le máistreacht na cruinnúsáide ar na príomhghnéithe (gramadach, comhréir, struchtúr, deilbhíocht) de cheart na Gaeilge.

Dhá ghné i gceist sa Chumas Gaeilge:

Stór Gaeilge agus dul na teanga	**Beachtas / Cruinneas na Gaeilge**
• Máistreacht an iarrthóra ar an teanga chun na smaointe a ionramháil • Cumas an iarrthóra chun a smaointe faoin ábhar a scríobh síos go tuisceanach soiléir, gan bunrialacha na teanga a shárú • Fairsingeacht agus saibhreas an fhoclóra • An Chomhréir - struchtúir na n-abairtí	Caighdeán an iarrthóra i gcruinnláimhseáil ghramadach na Gaeilge: • Aimsirí na mbriathra • Litriú • Séimhiú • Urú • An Chlaoninsint • Réamhfhocail • Díochlaontaí na n-ainmfhocal

Tá sé fíorthábhachtach idirdhealú a dhéanamh idir <u>mórbhotúin chomhréire</u> agus <u>mionbhotúin ghramadaí agus litrithe</u>.

Cuimhnigh ar an treoir atá ar an scrúdpháipéar:
Ní mór ceangal cinnte leanúnach a bheith ann idir an teideal a roghnaítear agus an t-ábhar a scríobhtar.

Sa chás go scríobhtar ábhar seachtrach nach bhfuil **ad rem** cuirfear as an áireamh an t-ábhar neamhábhartha sin. D'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar an gcinneadh sin nach sásóidh an iarracht cheapadóireachta na riachtanais ó thaobh fad de, agus dá thoradh sin, go ngearrfar pionós pro-rata ar an ábhar agus ar an nGaeilge.
Nuair nach bhfuil an iarracht ar fad **ad rem**, cuir lúibín cearnach ag tús an phíosa/an ailt nach bhfuil **ad rem** agus lúibín cearnach eile ag deireadh an phíosa/an ailt sin agus scríobh '**níl sé seo ad rem**' sa cholún ar dheis.

	Catagóir	Aicme	Raon marcanna
1. Stór Gaeilge **2. Beachtas / Cruinneas na Gaeilge**			
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá sármhaith • Cruinneas sármhaith (den chuid is mó)	**Sármhaith**	Ard	76-80 marc
		Meánach	72-75 marc
		Íseal	68-71 marc
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá an-mhaith • Cruinneas an-mhaith (den chuid is mó)	**An-mhaith**	Ard	64-67 marc
		Meánach	60-63 marc
		Íseal	56-59 marc
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá maith • Cruinneas maith (den chuid is mó)	**Maith**	Ard	52-55 marc
		Meánach	48-51 marc
		Íseal	44-47 marc
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá measartha • Cruinneas measartha (den chuid is mó)	**Measartha**	Ard	40-43 marc
		Meánach	36-39 marc
		Íseal	32-35 marc
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá lag • Cruinneas lag (den chuid is mó)	**Lag**	Ard	28-31 marc
		Meánach	24-27 marc
		Íseal	20-23 marc
• Fairsingeacht agus Saibhreas atá an-lag • Cruinneas an-lag (den chuid is mó)	**An-lag**	Ard	16-19 marc
		Meánach	12-15 marc
		Íseal	8-11 marc
		An-íseal	0-7 marc

Treoracha: Tá an iarracht cheapadóireachta róghearr nó níl an t-ábhar ar fad atá scríofa ad rem/ábhartha/bainteach go dlúth leis an teideal a roghnaíodh:

An iarracht cheapadóireachta róghearr

Leathanach go leith den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-1 [fad])	(4)	=
Ábhar:	(15-2 [fad])	(13)	=
Gaeilge:	(80-12 [fad])	(68)	=

Leathanach amháin den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-2 [fad])	(3)	=
Ábhar:	(15-4 [fad])	(11)	=
Gaeilge:	(80-24 [fad])	(56)	=

Leathleathanach den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-3 [fad])	(2)	=
Ábhar:	(15-6 [fad])	(9)	=
Gaeilge:	(80-36 [fad])	(44)	=
		CII (100)	**=**

Níl an iarracht cheapadóireachta go hiomlán *ad rem*

Leathanach go leith den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-1 [ad rem])	(4)	=
Ábhar:	(15-2 [ad rem])	(13)	=
Gaeilge:	(80-12 [ad rem])	(68)	=

Leathanach amháin den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-2 [ad rem])	(3)	=
Ábhar:	(15-4 [ad rem])	(11)	=
Gaeilge:	(80-24 [ad rem])	(56)	=

Leathleathanach den mhéid atá scríofa *ad rem*:

Stíl:	(5-3 [ad rem])	(2)	=
Ábhar:	(15-6 [ad rem])	(9)	=
Gaeilge:	(80-36 [ad rem])	(44)	=
		CII (100)	**=**